

1837 tot 180 jaar later

KONINKLIJK MANNENKOOR CECILIA 1837 VAALS

Statuten des Vaalser Gesang Vereins.

Der keine Gesellschaft oder Gesellschaften
kann, so haben wir uns vereinbart Mitglieder zu
des Vereins zu sein, welche, folgende Statuten
als Richtschnur anzunehmen, dieselben zu befolgen
sich verpflichten für alle Zwanzigste, und alle
andere Artikel zu befolgen.

Overpeinzigen en notities van Jo Franssen

Een terugblik op 180 jaar saamhorigheid en zang.

Het koninklijk mannenkoor Cecilia 1837 Vaals vierde in 2017 haar 180ste oprichtingsjaar. Het feest werd op een niet te uitbundige maar wel op gepaste wijze gevierd. Het koor is het op één na oudste mannenkoor van Nederland. Het oudste mannenkoor is het Haarlems Mannenkoor "Zang en Vriendschap" opgericht in 1830. Dat de stad Haarlem een streepje voor had op het kleinere Vaals is zeker geen schande. Het betekent wel dat de Vaalsenaar reeds vroeg in de 19e eeuw, zeker voor Nederlandse begrippen, met collectief zingen bezig was.

Het eerste notulenboek vermeldt "Gesangverein in Vaals erichtet den 12e November 1837".

De enthousiaste zangliefhebbers H. Beckers, 1e voorzitter en tevens 1e dirigent, J. Beckers, L. Kocks, J. Kern, P. Mommer, A. Mommer, K. Barems, Fr. Beckers, H. Bastin en M. Lot, namen het initiatief om in Vaals tot een mannenkoor te komen. Wanneer men bedenkt dat de heer H. Beckers een dubbele functie bekleedde, dan kan men ervan uitgaan dat "der Gesang Verein Vaals" veelvuldig het hoofdthema binnen zijn gezin is geweest.

Dat in 1836 de Vaalser harmonie werd opgericht zal mogelijk

invloed hebben gehad om ook een mannenkoor op te richten.

Helaas blijkt dat men in de beginjaren (tot 1871) niet veel waarde

hechte aan de vastlegging in

verslagen en notulen van de belangrijkste feiten

uit het verenigingsleven. Wel blijkt duidelijk

dat het hoofddoel van de oprichters was om de sacrale muziek te beoefenen "ter grotere eer van God".

Het mannenkoor kan op een rijke historie terugkijken. Vele gezellige uren hebben de zangers doorgebracht met als hoofdmoot de meerstemmige zang.

Dat het accent op de religieuze koorzang lag, blijkt uit het feit dat tot 1876 reeds 21 meerstemmige missen aangeschaft werden en het koor tot op heden ten dage een bijzondere plek inneemt in de St. Pauluskerk te Vaals. Op initiatief van Pas-

toor Broekhoven en het kerkbestuur vond er in het kader van het 100 jarig bestaan van de St. Pauluskerk op 23 oktober 1993 een Pontificale Hoogmis plaats met o.a. Mgr. F. Wiertz, bisschop van Roermond. Ook hier had het koor een aandeel in de opluistering.

Dat het koor reeds 180 jaar een plaats binnen de Vaalser gemeenschap inneemt, is met name de verdienste van de vele bestuursleden en uitstekende dirigenten. Mannen die bereid waren om hun vrije tijd op te offeren voor hun koor. Bestuurders die met veel energie door dik en dun werkzaam zijn geweest, resulterend in een nog steeds bloeiende vereniging.

Een bijzondere plek in de rijke bestuurlijke geschiedenis neemt de heer Jos Lennartz in. De heer Jos Lennartz was voorzitter vanaf 1907. Meer dan 35 jaar een vereniging met veel ijver en moed besturen, zelfs tijdens de WO I, is van uitzonderlijk niveau. Dat deze voorzitter een bijzondere plaats innam konden we in verslagen van bestuursvergaderingen lezen:

24 Mai 1945 Widmung auf dem Grabe des verstorbenen Vorsitzender und eines Hochamt.

21 Juni 1945 Feierlich Hochamt mit 3 Herrn für verstorbenen Vorsitzender.

Een aangrijpend verhaal lezen wij in de kroniek EEN EEUW M.G.V. St Cecilia, betreft WO I:

"En vooral was het de groote wereldoorlog, die ook van onze vereniging offers vergde. Een onzer trouwste en ijverigste leden, de heer Jos. Kloth uit Vaalserkwartier, liet op het veld van eer bij de belegering van Luik zijn leven voor zijn vaderland. Niet minder dan 18 leden werden onder de wapenen geroepen, terwijl 12 leden door den dood aan onze vereniging ontrukkt werden".

Zulke gebeurtenissen moeten toch wel een diep spoor in het verenigingsleven nagelaten hebben.

Vele uitstekende dirigenten (tot heden 16) wisten de muzikale "Cecilia-boog" te spannen. Artistieke leiders met een enorme staat van dienst waren de heren H. Beckers 33 jaar, P. Bosten 44 jaar en Mathieu Prange 18 jaar dirigent.

Trots mogen het koor en de rechtgeaarde Vaalsenaar zijn op

Origineel Notulenboek uit 1837

dirigent Mathias Prange. De in Vaals in 1922 geboren musicus werd in 1947 dirigent van het koor. Een begaafd dirigent, tevens een excellent organist en componist. Tot 1965 was veelzijdig musicus Prange muzikale leider van het koor.

Uit de gelederen van het koor wist John Bröcheler de weg te vinden naar de wereld van de opera.

Als bariton heeft deze Ceciliaan op overtuigende wijze een bijzondere carrière opgebouwd en menig wereldpodium betreden.

Advies en sympathie

In het jaar 1992 werd een sympathisanten groep opgericht, onder de naam "Les Amis de Cécile". Deze sponsors zorgen jaarlijks voor een extra financiële injectie.

Op 28 augustus 2004 is de heer Alex Schmetz tot beschermheer van KMK Cecilia benoemd. Deze oud Vaalsenaar heeft tevens een adviserende functie.

Hoogtepunten

in de historie van het koor zijn het op Eerste Kerstdag 1975 door de KRO uitgezonden televisie kerstconcert, in 1993 het Mercadante-Donizetti concert in de St. Jozefkerk te Vaals o.l.v. Bart Kockelkoren, het medewerking verlenen aan de film "Wied es de windj" een filmportret over John Bröcheler, het prestigieuze Clermoretti concert en recentelijk in 2015 de uitvoering van het Requiem van Verdi in samenwerking met de Heerlense Oratorium Vereniging in de schouwburg van Heerlen onder de bezielende leiding van de huidige dirigent Emmanuël Pleijers.

In 2002 zong het koor tijdens de Karlspreis Verleihung te Aken. Deze gebeurtenis stond in het teken van de invoering van de euro en de prijs werd uitgereikt aan de president van de ECB de heer Dr. Wim Duisenberg in aanwezigheid van Hare Majesteit Koningin Beatrix der Nederlanden.

Buiten de vele radio-optredens voor de omroepen KRO, ROZ en WDR realiseerde het koor verschillende Lp's namelijk: "Stemmen van Neerlands Top", "Limburg mijn heerlijk land", "Stille Nacht", "Kerstmis" en de CD "Limburg mijn heerlijk land".

Cecilia was als zingende ambassadeur onderweg naar o.a. Parijs, Gent, Praag, Rome en recentelijk in 2016 naar Wenen. Ook in de voorbije jaren zijn tradities zoals de processies te Vaals en Holset in stand gehouden. Reeds sinds 1895 wordt deelgenomen aan de "Grote Bronk" te Holset. Een jaar la-

ter in 1896 werd in Lemiers de eerste steen gelegd voor de St. Catharinakerk. Bij deze feestelijke gelegenheid nam de M.Z.V. St. Cecilia het vocale gedeelte voor haar rekening. In 1903 deed Eerwaarde Moeder Overste van het klooster Bloemendal een beroep op de welwillendheid van het koor om de jaarlijkse Sacramentsprocessie meer luister bij te zetten. Uit de annalen blijkt dat tijdens het zilveren jubileum in 1862 het koor uit 29 actieve leden bestond. Anno 2017 heeft KMK Cecilia 1837 Vaals 63 leden ondanks de vergrijzing waar met name de mannenkoren mee worden geconfronteerd.

Zingen zit de Vaalsenaren in het bloed. Welke rasechte Vaalsenaar heeft niet ooit "de Heemet Schtadt" gezongen?

De nationale hymne van Vaals, geschreven door Johan Kunkels en door Leo Ketelaars op muziek gezet, kan haast niet ontbreken bij Vaalser festiviteiten.

De eigen geschiedenis van KMK Cecilia 1837 Vaals betekent een toegevoegde waarde voor de vereniging. Het roemrijke verleden koesteren we en is een drijfveer om door te gaan. Passie en motivatie zijn de invalshoeken voor het voortzetten van een uitzonderlijk initiatief, ingezet in het jaar 1837.

2 Jubileumviering werkt inspirerend

Is een jubileumviering gepland dan werkt dit inspirerend voor de gehele vereniging en is men bereid om de schouders er onder te zetten voor het welslagen van zo'n feest. Activiteiten in het kader van zo'n jubileum zijn tevens bevorderlijk voor de continuïteit met het oog op de toekomst.

Zo ook bij het koninklijk mannenkoor "Cecilia 1837" Vaals. Ongekende inzet en toewijding van besturen, feestcommissies, ere-comités maar ook medewerking van de plaatselijke bevolking hebben menig verenigingsfeest mogelijk gemaakt. Uitmuntende ideeën vaak uit de eigen gelederen ontstaan, wisten extra cachet te geven aan de verschillende jubilea.

Uit een inventarisatie blijkt dat bijna niets bekend is van het 25, 50 en 75-jarig bestaan van het koor. Wel bestaat er een kasboek, het oudste document van de vereniging, waarin in zwaar letters inkomsten en uitgaven zijn opgenomen vanaf de oprichtingsdatum in 1837 tot 1941.

De handschriften van de toenmalige penningmeesters bleken haast een verheven schrijfkunst te zijn.

In de historie van de vereniging blijkt dat meerdere valuta gehanteerd werden, namelijk tot het jaar 1888 de Thaler

in verdeling met de Groschen en Pfennige, daarna de Reichsmark en Pfennige en later de Gulden met Centen. Vanaf 1920 tot 1923 werkte de penningmeester zelfs parallel met twee munteenheden de Gulden en de Reichsmark.

De geringe boekingen in het kasboek doen vermoeden dat in het jaar 1862 het zilveren jubileum op een sobere wijze is gevierd. Er bestaan ook geen details omtrent feestelijkheden.

Tijdens het 50-jarig jubileum in 1887 vonden meerdere concerten plaats o.a. op 21 en 22 augustus. Met een batig saldo van 22 Thaler, 10 Groschen en 17 Pfennige werd het gouden jubileum afgesloten. Het 75-jarig bestaan in 1912 werd in het weekend van 31 augustus tot 2 september gevierd.

Het programma vermeldt o.a. een "Volkslieder" avond

100 jarig Jubileum 1937 Einnahmen Volksbelustigungen.

Ertrag Schiess-Stand	11,50
Ertrag Hoppla	55,52
Ertrag Pfeilwerfen	10,80
Ertrag Kegeln	3,45
Buffet Pacht J. Hick	127,02
Fritüren Stand	5,00
Bücher Verkauf	32,10

"Wiesendel" met d'r Japp en d'r Knäpp op de pastoerswei in Vaals

en een verloting met 500 loten. De president van harmonie St. Cecilia Vaals, Edouard Manns "hielt eine wohl durchdachte Ansprache" tijdens de feestavond en bood een meerstemmige Mis aan. Naast de inkomsten van 38,50 Reichsmark uit de "Volkslieder"avond, registreert het kasboek een extra uitgave van 2,10 Reichsmark voor 50 sigaren. Voor wie deze sigaren bestemd waren is een raadsel, of zou het een beloning zijn geweest voor de zangers? De zaal moet dan toch wel één blauwe wolk geweest zijn. Gezien het feit dat de uitgavenpost "sigaren" ook de daarop volgende jaren voorkomt, blijkt het inderdaad een vorm van waardering te zijn geweest voor de zangers en solisten bij bijzondere uitvoeringen.

Tijdens een bestuursvergadering op 9 december 1936 werd besloten een "Festbuch" uit te geven in het kader van het 100-Jarig bestaan in 1937. "Dies sollte aber in holländischer Sprache verfasst werden" zo werd besloten. Er vormde zich een redactie van koorleden bestaande uit de heren Jos. Lennartz, Joh. Labriare, Jos. Collette en Wilh. Larik. Onderwijzer J. Deckers uit Vaals was bereid om de teksten te vertalen van het Duits in de Nederlandse taal. Veel informatie vinden wij terug in dit prachtige gedenkboek MGV "St. Cecilia" Vaals "EEN EEUW van leven en werken in woord en beeld". Een boekje van 100 pagina's waar o.a. alleen al 80 Vaalser middenstanders in advertenties op de meest originele wijze aandacht vragen voor hun producten. De adverteerders leverden een welkome financiële ondersteuning van de festiviteiten. Er was een levendige middenstand waar de plaatselijke verenigingen een beroep op konden doen. Met weemoed denken wij aan deze tijd terug. Hoe anders is het anno 2017 met de grootwinkelketens die geen enkele passie tonen, laat staan een brug slaan naar het plaatselijke verenigingsleven.

Leuke advertenties zoals van bijvoorbeeld, *Groot-handel H.H. Thijssen Koperstraat: Speciaal adres voor Melkpoeder Merk "Kruiwagen". Of de Gemeente Bedrijven: Met stroom van 4 cent per kilowattuur kunt U zeer voordelig: verlichten, verwarmen, strijken en waterkoken.*

In deze kroniek betuigen Burgemeester

H.J. Rhoen, Pastoor S.H. Schneiders en de Paters Redemptoristen hun sympathie, waardering en felicitaties aan het koor. Het programma van het 100-jarig bestaan vermeldt o.a. op zaterdag 7 augustus een "Herrenabend" met welwillende medewerking van de Harmonie "St. Cecilia", "MGV Liedertafel", "Gemischter Chor" en de drie plaatselijke turnverenigingen. Deze feestavond werd gehouden in het Vaalser Gesellschaftshaus (Fam. Gillissen) aan de Maastrichterlaan nr. 48. Niet alleen werd er gemusiceerd, maar ook de plaatselijke turnverenigingen waren tijdens dit concert actief met "brug-

oefeningen". Het "Fluit- en Tambourcorps" St. Jozef Vaals verleende medewerking met een "Zapfenstreich"(taptoe). Op 8 augustus 1937 tijdens de Jubileummis zong het kerkelijk Zangkoor "St. Cecilia" Bleijerheide o.l.v. Z.E. Pater Gardiaan de vierstemmige "Missa in honorem sancti Judae Thaddaei" van Felix Knubben (1880-1934). Deze Mis heeft het koor heden ten dage ook in haar repertoire.

Op initiatief van de in Zweden wonende weduwe van componist Knubben, werd door KMK Cecilia in 1977 deze meerstemmige Mis op 1 mei in de St. Pauluskerk te Vaals uitgevoerd. Op 16 oktober 1977 volgde een uitvoering in de Pfarrkirche Sankt Paul te Aken, onder de aanwezige echtgenote Therese Knubben met haar kinderen en familieleden. Deze plechtige Eucharistieviering werd uitgezonden door radio WDR I. Het koor zong o.l.v. Peter Kokkelmans.

In het kader van het jubileum zong "Cecilia" zelf op 19 september 1937 de vierstemmige Mis "Aeterna Christi Munera" van Palestrina, o.l.v. de heer Ed. Knittel in de parochiekerk te Vaals. Deze Mis werd uitgezonden door de KRO. Niet minder dan 23 Vaalser verenigingen namen deel aan de feest-optocht.

Tevens waren er "Volksvermakeligheden". In de Vaalser Anzeiger van 1937 nr. 45 lezen we: *Selbstverständlich fehlen auch nicht die beliebten Volksbelustigungen, denn diese Nachmittagsfeier ist ja hauptsächlich als Volksfest vorgesehen. Die Fest-Besucher finden daselbst: das Glücksrad, den Hoppla (geheugenspel voor kinderen), Preisschiessen, Preis-kegelen, Pfeilwerfen usw. Alles in allem werden den Besuchern einige genussreiche Stunden bevorstehen. An allen Abenden wird der Festplatz (Pastoorsweide) feenhaft illuminiert sein. Der Eintrittspreis ist auf 10 Cts. festgesetzt.* Conclusie ook zonder TV en i-Pad wisten de mensen zich te vermaken en waren familiale banden en gezelligheid in het verenigingsleven een belangrijke levensader. *Wie aus der Bekanntmachung ersichtlich, bittet der jubelnde Verein die Vaalser Bürgerschaft um Beflaggung der Häuser während der Festlichkeiten des 100-jährigen Bestehens.*

Schitterend de manier waarop in 1937 het jubileum vorm kreeg en de gehele bevolking meeleeft bij zo'n evenement. We zien het al voor ons, Vaals een vlaggenzee, beslist een fantastische aanblik.

Aanzienlijk en omvangrijk is de informatie over dit 100-jarig oprichtingsfeest in het jaar 1937. De waarde van de kroniek "EEN EEUW" en de overige uitgaves van kronieken en feestgidsen blijken immens belangrijk te zijn voor de historische gegevens van de vereniging. Eveneens publicaties in de Vaalser Anzeiger (voorloper Vaalser Weekblad) zijn van onschatbare geschiedkundige betekenis.

Een Koninklijk 'zijden draadje'

Voor het componeren van dit verhaal ben ik in het gemeentearchief gedoken teneinde zicht te krijgen op de relatie tussen het koor en de gemeente door de jaren heen. De eerlijkheid gebiedt mij te melden dat de aanwezige correspondentie niet veel bijzondere anekdotes leek op te leveren. Ware het niet dat een briefwisseling in 1985/86 tussen de toenmalige secretaris van het koor en de burgemeester van destijds mij duidelijk maakte dat het predicaat 'Koninklijk' voor de vereniging aan een zijden draadje heeft gehangen, vanwege de introductie van de nieuwe algemene bepalingen inzake het predicaat.

BURGEMEESTER | GEMEENTE VAALS

Kabinet

Majestueus

Bij schrijven van 6 januari 1986 laat uw secretaris de burgemeester weten niet tot ondertekening van de nieuwe bepalingen te kunnen overgaan. Klaarblijkelijk wordt in de door de Particulier Secretaris van Hare Majesteit de Koningin aangereikte stukken een tenaamstelling gehanteerd die niet in overeenstemming is met de statuten van de vereniging. Bij de wijziging van de statuten op 13 maart 1979 heeft men per abuis verzuimd deze ter goedkeuring voor te leggen aan het hof.

Van 'Gesangverein Vaals' naar 'Männer Gesang-Verein St. Cäcilia' naar 'Mannen Zangvereniging Cecilia' naar 'Koninklijk Mannenkoor Cecilia 1837 Vaals'.

Uiteindelijk klinkt, mede dankzij de inspanningen van de burgemeester, het slotakkoord majestueus en triomfantelijk. Op 23 oktober 1986 meldt de commissaris van de Koningin, de heer Kremers, dat alles in kannen en kruiken is en het predicaat 'Koninklijk' gecontinueerd mag worden.

Volkomen terecht!

De vereniging verdient dit predicaat, verworven op 22 september 1962, ten volle. Het verzoek dat burgemeester Maenen op 28 februari 1962 per brief daartoe doet bevat een bijlage onder de titel 'Kroniek' die in extenso de verdiensten en prestaties gedurende 125 jaar van de 'M.Z.V. "St. Cecilia" Vaals' weergeeft.

Een overzicht dat ons, evenals de brief van burgemeester Maenen, een goed inzicht verschaft in de activiteiten van het koor ten behoeve van de gemeenschap, de muzikale prestaties tijdens de deelname aan verschillende muziekconcur-

"Aangemoedigd door dit succes toog men in 1887 naar Luik (België) waar men onder zware concurrentie in de 3e klasse de hoogste onderscheiding verwierf, n.l. "1e Prijs met algemene stemmen en bijzonder lof van de Jury"."

"Een dubbelkwartet onder leiding van de heer M. Speth nam in 1905 deel aan een wedstrijd in Kerkrade, waar het de "4e Klasseprijs" en de "4e Ereprijs" behaalde. Een mooi resultaat, temeer daar het alleen overleugeld werd door deelnemers uit Aken (Dld.) en Maastricht."

de mensen die de dirigeerstok gezwaaid hebben, de uitzonderlijke kwaliteiten van een aantal bestuursleden, de aanschaf van een nieuw vaandel in 1929 ("bekostigd door wekelijkse bijdragen van de leden en een mooie gift van de vaandrig"), de vele concerten en de opluistering van missen in en buiten Vaals, de optredens voor de ROZ en KRO, de vreselijke impact van de Eerste Wereldoorlog op het ledenaantal, de juiste besluiten in de jaren '40 - '45

"Zowel de hierboven vermelde bestuursleden als ook de andere leden staan allen mede in politiek opzicht te goeder naam en faam bekend. Omtrent hun houding tijdens de bezetting is niets nadeligs bekend. Voorts wordt hierbij nog opgemerkt, dat de zangvereniging gedurende de bezettingstijd niet naar buiten is opgetreden."

en de beroepen van de toenmalige 75 leden en bestuursleden. Een dwarsdoorsnede van wat de arbeidsmarkt in die tijd te bieden had en voorts zeven studerende.

De laatste alinea van de 'Kroniek' wil ik u niet onthouden.

"Mogen wij thans aan het einde van dit overzicht de hoop uitspreken, dat niet alleen de leden, maar ook de Vaalser bevolking bij de viering van ons 125-jarig bestaansfeest er van overtuigd zijn, dat door innige samenwerking en een goede verstandhouding, het pionierswerk van onze voorvaders op het gebied van de zangkunst in ere moet worden gehouden.

Dan kan de M.Z.V. St. Cecilia de toekomst met vertrouwen tegemoet zien.

Met enige trots mag de jubilerende vereniging terugzien op de 125 jaren, waarin steeds vervuld werd de eerste opzet welke aan de oprichting der vereniging ten grondslag heeft gelegen:

Door de beoefening van de schone zangkunst de Schepper te dienen en zijn naam te verheerlijken."

Voeg op de juiste plaats het woord Koninklijk toe, vervang 125 door 180 en constateer vervolgens dat de tekst uit 1962 niets aan actualiteit heeft ingeboet.

Nog steeds is het koor niet weg te denken uit het culturele spectrum van Vaals en dus onlosmakelijk verbonden met de gemeente, vooral in de betekenis van gemeenschap.

Nog steeds pendelt het koor moeiteloos en met veel succes tussen de sacrale en de seculiere muziek. En zelfs is nog maar enkele jaren geleden een nieuw vaandel aangeschaft.

Een vaandel dat symbool staat voor een geweldige diepgewortelde traditie in de Vaalser samenleving.

Een traditie die in Zuid-Limburg nergens geëvenaard wordt.

Een traditie die uitzonderlijk talent heeft voortgebracht:

De beoefening van de zangkunst!

Tsetsilia, va hatse!

Drs. R.L.T. van Loo
Burgemeester

Het boekwerk 'Koninklijk Verenigd' geeft een uitvoerige analyse van de historische gang van het predikaat 'Koninklijk' voor verenigingen en instellingen.

Een rijke geschiedenis

Pastoor G. Broekhoven

-geschiedenis ligt meestal achter ons – maar we hopen ook op de toekomst: veel muzikaal genieten en veel zangplezier.

niet zonder ups-and-downs, grote zangers, grote dirigenten concertreizen en muzikale successen.

onlosmakelijk verbonden ook met de St. Pauluskerk, een feest op de grote feestdagen de mooiste en beste concertzaal van Vaals op de harde banken na.

BIJ HET 180-STE OPRICHTINGSJAAR VAN KONINKLIJK MANNENKOOR CECILIA 1837

1837: een negental enthousiaste zangliefhebbers richt het Mannenkoor St. Cecilia Vaals op. De wereld zag er toen heel anders uit dan nu: Vaals lag nog in België en Leopold I was onze koning. Onze burens waren toen het Pruisen van koning Friedrich Willem de Derde en neutraal Moresnet (vandaar in Vaals een Viergrenzenweg).

1862: St. Cecilia bestaat 25 jaar. President Lincoln van Amerika schaft de slavernij af. Henri Dunant stelt voor een organisatie in het leven te roepen om gewonden – zonder onderscheid des persoons- te helpen en bij te staan: Het Rode Kruis.

1887: St. Cecilia bestaat 50 jaar. De eerste steen wordt gelegd voor de Eiffeltoren. Prinsjesdag wordt voortaan gevierd op de derde dinsdag van september. Multatuli is de eerste Nederlander die zich laat cremeren (in het Duitse Gotha, want in Nederland is dit nog niet toegestaan).

1937: St. Cecilia bestaat 100 jaar. Het is het jaar van het huwelijk van prinses Juliana en prins Bernhard. De Nederlandse vlag wordt officieel rood-wit-blauw. **1962: St. Cecilia bestaat 125 jaar,** met als hoogtepunt de Mainzer Hofzänger en de mededeling van de Commissaris van de koningin dat Hare Majesteit het Koor het predikaat KONINKLIJK had verleend.

1987: KMK Cecilia bestaat 150 jaar. Het jaar van extreme kou in januari en de zwarte maandag op de beurs: 500 miljard verdampt. Grote muzikale gebeurtenissen en vier dagen een feestpaviljoen op het Kon. Julianaplein. La Bonne Esperance uit Eindhoven opent met de Mis in C moll van Frans Liszt en het C.C.K. Koor sluit af met de Missa in G van Schubert.

2012: KMK Cecilia 175 jaar. Een geweldig galaconcert, een prachtig Ceciliafeest met drie jubilarissen en twee koninklijke onderscheidingen.

2017: KMK Cecilia bestaat 180 jaar. Geen officieel jubileum, maar toch. ... Op 26 maart samen met het C.C.K. Koor een indrukwekkende en toch ingetogen Sing-messe van Schubert. Op zondag 28 mei worden de jubilarissen in het zonnetje gezet.

180 jaar KMK Cecilia, 180 jaar heel nauw verbonden met de St. Pauluskerk.

Op de grote feestdagen een genot, de kerstconcerten een jaarlijks hoogtepunt en bij uitvaarten de hoop levend houden dat de engelen ons eens mogen begeleiden naar het paradijs (In Paradisum deducant te Angeli).

Mannen Cecilianen, alle goeds voor de toekomst!
Pastoor G. Broekhoven

Inkijk in relaties en activiteiten

In het kader van het 180 jarig bestaan van KMK Cecilia 1837 zijn de twee oudste Vaalser verenigingen, Schutterij St. Paulus AD 1600 en de Koninklijke Harmonie St. Cecilia 1836 in hun archieven gedoken. Zij geven een inkijk in de relatie en gezamenlijke activiteiten uit het verleden met het koor.

Graag voldoe ik aan het verzoek van het Kon. Mannenkoor Cecilia 1837 om iets op papier te zetten over de samenwerking tussen het Kon. Mannenkoor en Schutterij St. Paulus in de afgelopen 180 jaar. De samenwerking tussen de drie oudste verenigingen van Vaals:

Schutterij St. Paulus A.D. 1600 de Koninklijke harmonie St. Cecilia 1836 en het Koninklijk Mannenkoor Cecilia 1837 is altijd optimaal geweest en is het tot vandaag nog altijd. Helaas is in de kronieken van de verenigingen vanaf de oprichtingsdatum tot aan het jaar 1900 zo goed als niets te vinden, al zal ongetwijfeld door de schutterij aan de festiviteiten georganiseerd door beide verenigingen zijn deelgenomen en door beide verenigingen aan de activiteiten van de schutterij. Blijkbaar vond men samenwerken en medewerking verlenen aan elkaars activiteiten toen zo vanzelfsprekend dat men vermelding in de notulen niet nodig vond. Het eerste officiële bewijs van samenwerking tussen schutterij en het mannenkoor vinden wij in het programaboekje uitgegeven b.g.v. het 300 jarig bestaansfeest van de schutterij in 1900. De jubilerende schutterij organiseerde in dat jaar op 22 en 23 juli een groot Internationaal Schuttersfeest. Op zondag 23 juli vond een grote optocht plaats waaraan 66 verenigingen uit Nederland, België en Duitsland deelnamen waaronder ook Gesangverein St. Caecilia. Op maandag 23 juni vond een plechtige Eucharistieviering plaats opgeluisterd door Gesangverein St. Caecilia. In 1912 op 1 september vierde het mannenkoor het 75 jarig bestaan. Bij deze feestelijkheden nam de schutterij deel aan de kerkgang en de optocht. 23 juni 1929 heeft de schutterij deelgenomen aan de vaandelwijding van het Mannenkoor. Op 7, 8 en 14 augustus 1937 werd deelgenomen aan de jubileumfeesten bij gelegenheid van het 100 jarig bestaan van het Mannenkoor St. Cecilia Vaals. Door de leden van de schutterij, Frederiks, Schiffers en Zegers werden kamers geschoten, waarvoor geen vergoeding werd gevraagd. Op 28 januari 1951 vierde onze schutterij haar patroonsfeest, met de huldiging van enkele jubilarissen. Zoals gebruikelijk werd de feestdag ingezet met een plechtige hoogmis, welke als vanouds opgeluisterd werd door de M.Z.V. St.Cecilia die op verdienstelijke wijze een meerstemmige mis zong met orgelbegeleiding van Mathieu Prange. Wederzijdse bezoeken tijdens recepties en andere feestelijke gebeurtenissen waren en zijn vanzelfsprekend. In 1985 en 1986 organiseerde het Kon. Mannenkoor bij het gemeente huis festiviteiten onder

De Sjutse en de Zénger

het motto "Oad Vols" ook hieraan werd door de schutterij met veel plezier deelgenomen. Het zou te ver voeren, om hier alle activiteiten te noemen waarbij het KMK en de schutterij de afgelopen 180 jaar hebben samengewerkt of medewerking aan hebben verleend, maar het meest belangrijke willen wij hier zeer zeker niet onvermeld laten. Tijdens een extra ingelaste vergadering van de schutterij op 5 augustus 1978 deelde Jan Snoeren secretaris van de schutterij de vergadering mede dat hij een gesprek had gehad met het bestuur van het Kon. Mannenkoor met als resultaat het jaarlijks opluisteren van de Koningsmis van de schutterij op 2e Pinksterdag door het koor. Deze, dit jaar al weer 39 jaar oude traditie is nog steeds een van de hoogtepunten in het programma van het jaarlijks Koningsvogelschieten van Schutterij St. Paulus. De Koningsmis begint traditie getrouw met het lied "Das ist der Tag des Herrn" en wordt afgesloten met het uitstellen van het Allerheiligste en het zingen van het "Tantum Ergo" door het koor.

Spreken wij de hoop uit dat de prettige samenwerking tussen de drie oudste verenigingen van Vaals nog vele jaren mag voortduren, waarbij het van groot belang is dat vooral jeugdige mensen zich bij deze verenigingen aansluiten zodat deze eeuwenoude verenigingstradities voor Vaals behouden blijven want, wie de jeugd heeft, heeft de toekomst.

Proficiat Koninklijk Mannenkoor Cecilia 1837.

Arthur Cransveld

oud-Voorzitter Schutterij St. Paulus Vaals AD 1600.

Toen op donderdagavond 12 mei 1836, in lokaliteit Dautzenberg aan de Bergstraat bij het laatste "drupsje" nogmaals een driestemmig gezongen "Ein Prosit" had geklonken en de definitieve oprichting van een "Harmonie te Vaals" een feit was, is het niet ondenkbeeldig, dat een van de nog wakkere oprichters de opmerking heeft geplaatst: "Het zou mij niet verbazen wanneer er over een jaar in Vaals ook een zangvereniging is opgericht". En zo geschiedde. Om de geschiedenis sedertdien er op na te slaan, met name waar beide verenigingen elkaar zijn tegen gekomen, is de door wijlen Hub Deitz geschreven kroniek de meest aangewezen bron. Hij zette de voornaamste en meest markantste feiten en anekdoten, elk jaar door de diverse secretarissen opgetekend,

De Moeziek en de Zénger

op een rijtje. Een bloemlezing: Van een optreden van de "Männer Gesang Verein St. Caecilia" wordt voor het eerst melding gemaakt bij een "Grosses internationales Gesang- und Musikfest in der Wiese des Herrn Alphons Schillings an der Tentstrasse, zur Jubelfeier des 50-jährigen Bestehens der "Caecilien Harmonie" op zondag 4 juli 1886. 5 Harmonieën en 11 (!) zangverenigingen gaven acte de présence. Naast het Vaalser mannenkoor namen ook de Holzeter St.Lambertus Gesang Verein (o.l.v. Jeuke Colette) en Societé d'Amateurs de Chant uit Vaals deel. Het was klaarblijkelijk gewoonte om bij een jubileum een "Musikfest" te organiseren. Zo ook bij het 50-jarig jubileum van president Arnold Krott in 1900. Deze keer namen 27 verenigingen deel, waaronder St. Caecilia (o.l.v. Dhr. Leon Speth). Uitgevoerd werden "Sonnenaufgang" en "Vaterland en Koninginne". Een sympathieke anekdote stamt uit het jaar 1904: Am 20. November nahmen 9 Mitglieder des Männer Gesang Vereins St. Caecilia an einem Doppel Quartett Wettstreit in Kirchrath teil und kehrten preisgekrönt mit dem 4ten Preise und dem 4ten Ehrenpreise heimwärts. Als nun die Mitglieder der Caecilien Harmonie sich zur wöchentlichen Probe versammelten, da sprachen bei derselben mehrere Vaalser Herren vor, um das preisgekrönte Doppel Quartet an der Grenze abzuholen. Die Sänger wurden dann mit einem kräftigen Hoch an der Grenze in Empfang genommen und es folgte ein Zug durch Maastrichterlaan, Koperstraat, Bergstraat und Kerkstraat bis zum Vereinslokale "Vaalserhof", woselbst noch ein paar Stünchen gemütliches Beisammensein stattfand. Een van de oudste tradities, zowel voor de harmonie als het mannenkoor, was de deelname aan de jaarlijkse Sacramentsprocessie in klooster Bloemendal. Verslag uit het jaar 1904: Am 2. Juni spielte die Caecilienharmonie im Kloster Blumenthal bei Gelegenheit der in den Anlagen des Klosters stattfindenden Fronleichnamprozession. Verschiedene Gesangvorträge des Männer Gesang Vereins wurden mit Musikbegleitung

vorgetragen, u.a. ein "O Sacrum" mit drei B-Clarinetten, zwei F-Hörnern, 1 Tenorhorn, 1 Posaune und 1 Tuba. Nach Ablauf der Feier war auf dem Schulhofe für Harmonie und Gesangsverein bestens für eine Erfrischung gesorgt und wurde nachher noch an alle Mitglieder ein kartoniertes Bild der Unbefleckten Empfängnis als Andenken an der Prozession von der erwürdigen Mutter Oberin überreicht. Die Caecilien Harmonie spielte den Gesangsverein dann noch zu seinem Lokale. Deze traditionele processie in Bloemendal is er helaas niet meer, maar de Hoozelder Broonk heeft alle stormen doorstaan en bestaat daarentegen nog wel en daar trekken beide verenigingen tijdens en na gezamenlijk op. In 1911, bij het 75-jarig jubileum van de harmonie concerteerde de Männer-Gesang-Verein St. Caecilia tijdens de "Herrenabend" met "Das ist der Tag des Herrn" (Kreutzer), "Reiters Morgengesang" (Bohnes), "Nettes Diandel" (Otto) en "Omhoog" (Beltjens). In hetzelfde jubileumconcert werd ook medewerking verleend door de "Dilettantenbund" en waren er "Aufführungen" van de "Turnfreunde". Men beperkte zich bij een jubileumviering ook niet tot één concert, dus ook bij het "Grosze Festkonzert" gaf de Männer-Gesang-Verein o.l.v. Musiklehrer Bosten acte de présence met "Hymne an die Musik" (Lachner) en "Das stille Tal" (Sutter). Het was toentertijd gebruikelijk dat men ook voor aubades of intochten van Vaalser neomisten gezamenlijk optrok. In 1923 werd de bezetting van de harmonie uitgebreid met strijkers, aanvankelijk een 9-tal, waarvan uiteindelijk een kwartet overbleef. Het bood wel gelegenheid om met kleine koorbezetting van de Männer-Gesang-Verein samen kleine stukken uit te voeren. Het bestaan van de strijkerssectie was echter helaas maar van korte duur. In de 30-er jaren werd de plaats van de "Männer-Gesang-Verein" vaker ingenomen door het Gemengd Koor van Dhr. Neumann (?), maar bij het eeuwfeest van de harmonie was het mannenkoor met twee liederen ("Ave Maria" en "Drei Worte des Glaubens") weer van de partij bij de Festabend in het Vaalser Gesellschaftshaus, het Hochamt in de St. Pauluskerk en de grote Festzug. Als bijzondere activiteit organiseerde de harmonie een groot internationaal instrumentaal en vocaal muziekconcours, waaraan van Vaalser zijde een Vaalser Solo-Kwartet ("Jesu dulcis memoria") en de solisten bariton P.Berres ("Matinata" Leoncavallo), bariton Caspar Bröcheler (Aria "Feile Sklaven" "Rigoletto" Verdi), bariton Leo Ketelaars (Rezitativ en Aria "Ein Maskenball" Verdi) en bariton Peter Scheffers ("Tom der Reimer" Loewe) deel namen. Enigszins tot verbazing van de harmonie werd bij het eeuwfeest van het Vaalser Mannenkoor niet de Vaalser harmonie uitgenodigd maar het Muziekcorps van Staatsmijn Wilhelmina Terwinselen. Maar klaarblijkelijk viel dat concert zo in de smaak dat beide verenigingen samen een jaar later een groot concert organiseerden met het genoemde harmonie-orkest van de Staatsmijn Wilhelmina en het harmonie-orkest van de Oranje Nassau Mijnen. In de "nieuwe tijd" zijn met name beider deelname aan John Bröcheler's film "Wiedes de wind" en diens openlucht-dramma-per-musica "Clermoret" de tot nu toe laatste gezamenlijke memorabele momenten.

Jo Kern, president

Koninklijke Harmonie St. Cecilia 1836 Vaals "de Moeziek"

6 Gedreven en veelzijdig musicus

In een gesprek met onze dirigent Emmanuël Pleijers thuis in zijn huidige woonplaats Plombières België, blijkt dat ik een veelzijdige gesprekspartner tegenover mij vind. Veelzijdig als musicus die ook een scala aan andere vaardigheden beheerst. Het accent ligt uiteraard op de muziek in al zijn facetten en vormen.

Emmanuël groeide op in Noorbeek waar zijn vader Gieliam organist en tevens dirigent was van het kinderkoor en het gemengd kerkkoor. Op zeer jonge leeftijd zat hij met een luisterend oor naast zijn vader op de orgelbank of pianokruk en was hij als jong kind aanwezig bij de kerkelijke uitvoeringen van het koor. Op zesjarige leeftijd kreeg hij de eerste piano lessen van zijn vader, die hem later doorstuurde naar mevrouw Sijstermans, pianolerares te Gulpen.

In het gezin Pleijers was muziek haast een dagelijks keukentafel gesprek, moeder zong o.a. in een gemengd koor. Na het afsluiten van zijn middelbare school met uitstekende cijfers voor scheikunde en biologie, daarbij aantekend zijn fascinatie voor scheikunde chemie, zou zijn volgende stap een studie chemie aan de HTS zijn.

Toen Emmanuël op 17 jarige leeftijd door omstandigheden gevraagd werd om de dirigent van het koor uit Reijmerstok te vervangen ontstond er een omslag die voor zijn carrière zeer cruciaal zou blijken.

Het dirigeren had hem zo geïnspireerd dat hij niet schroomde zijn scheikunde studie te laten schieten en voor een opleiding aan het Conservatorium te kiezen. Hij wist het nu zeker ik word geen chemicus maar musicus. Zeer gemotiveerd startte hij aan het Conservatorium Maastricht in een voorbereidend jaar met een piano-opleiding (derhalve zijn uitstekend pianospel) met daarop volgend de richting koor en orkestdirectie bij respectievelijk Jos Besselink en Anton Kersjes in combinatie met kerkmuziek en gregoriaans, docent Anton Kurris. Na de studie aan het Conservatorium Maastricht vervolgde hij zijn opleiding bij Roger Rossel aan het Conservatorium in Luik, vandaar zijn vloeiend Frans waar we tijdens repetities bij het instuderen van Franstalige muziek baat bij hebben. Wie Emmanuël Pleijers kent, weet dat hij een perfectionist is, het moet steeds beter, dat betekende dus voor hem vervolgcursussen directie bij Kurt Thomas in 's-Gravenhage.

Na zijn succesvol afgesloten studie werkte hij als dirigent bij verschillende ensembles en koren. Koorinstuderingen voor het LSO, het Groot Omroep Koor o.a. de koorinstuderingen van Mozarts Requiem voor Jaap van Zweden, Haydns Schöpfung voor Frans Brüggem. Koor dirigent bij Opera Zuid en docent koordirectie aan diverse muziekscholen. Hij assisteerde aan de "Opéra Royal de Wallonie" Patrik Barton bij La Traviata en Don Pasquale.

Op de vraag naar zijn voorkeur van componisten was er geen twijfel, zeer stellig was zijn antwoord: Bach, Bruckner en Palestrina. Wat de koormuziek betreft mag Verdi zeker niet ontbreken met aanvullend het op zoek gaan naar onbekend en nieuw repertoire. Bezieling is er bij de geestelijke muziek, meerstemmige missen en oratoria, de verbinding muziek en tekst geeft een bijzondere diepgang. Verassend was ook het antwoord dat hij liefhebber is van jazzmuziek.

Tegenwoordig heeft Emmanuël Pleijers de muzikale leiding van 4 koren, te weten de Heerlense Oratorium Vereniging, het Koninklijk St. Ceciliakoor Heer-Maastricht, Sittards Mannenkoor "Si-tard" en het Vaalser Mannenkoor. Emmanuël vertelt over het oprichtingsjaar 1837 van KMK Cecilia en het feit dat in deze vroege 19e eeuw vooral de opkomst van de amateur mannenkoren (met de nadruk op amateur) in Duitsland in de vorm van Liedertafel en in Engeland de zogenaamde Glee Clubs ontstonden. Het waren in eerste instanties kleine groepjes zangers van ca 4-6 personen (zangers gezeten rondom de tafel). Later was er uitbreiding tot een groter koor. Het repertoire bestond voornamelijk uit werken van de componisten Franz Schubert, Friedrich Silcher (*Der Lindenbaum "Am Brunnen vor dem Tore"*), Felix Mendelssohn, Robert Schumann en Hans Georg Nägeli, kortom de vroege romantische muziek. Het waren voornamelijk de grote steden in Duitsland en Frankrijk die een mannenkoor hadden. Dit betekent dat Vaals zich uitzonderlijk vroeg aansloot bij het rijtje van bijvoorbeeld Berlijn, Dresden en München.

In zijn loopbaan als dirigent zijn de uitvoeringen van het Requiem van Verdi en de Matthäus Passion bijzondere en indrukwekkende concerten en ziet hij een grote uitdaging in het Requiem voor Auschwitz van de Vaalser componist Roger Moreno Rathgeb, dat op het programma prijkt voor 2018 met KMK Cecilia en de Heerlense Oratorium Vereniging, 4 solisten en het begeleidingsorkest Ensemble Conservatoire in de stadsschouwburg te Heerlen.

Uitdagingen zijn er om motetten van Mendelssohn en koorwerken van Diepenbrock met KMK Cecilia in te studeren en liefst in combinatie met een symfonieorkest uit te voeren. De geestelijke muziek maar ook de traditionele Duitse romantiek blijft zijn gedreven aandacht hebben. Aan motivatie ontbreekt het niet, vele bewerkingen van koormuziek zijn van zijn hand.

Van zijn belangrijkste hobby heeft hij zijn beroep gemaakt namelijk "musicus". Toch blijkt dat hij nog meerdere hobby's bezigt. Zijn veelzijdigheid komt tot uitdrukking in zijn huis dat hij samen met zijn vrouw Sareanne helemaal zelf heeft gebouwd van de kelder tot aan de schoorsteen. Metselen, alle technische installaties, duurzame- en bouwbiologische oplossingen en talrijke andere klussen waren hem niet teveel. Zijn perfectie komt in ieder hoekje van het huis tot uitdrukking. Emmanuël

is een buiten mens en kan genieten van het werken in zijn tuin en combineert graag zijn vrije tijd met wandelen in de natuur. Liefhebberijen zijn verder ook koken en bakken.

Emmanuël Pleijers blijkt niet alleen als dirigent maar ook als mens een inspirerende persoonlijkheid te zijn. Fijn en geruststellend is het dat hij reeds 12 jaar onze muzikale leider is.

6 Uit eigen gelederen

Tijdens een interview in 1971 van voormalig dirigent Ger Withag† destijds tevens dirigent van Mannenkoor St. Lambertus Kerkrade en Mannenkoor Venlo bij radiozender Regionale Omroep Zuid, werd hem de vraag gesteld welk van zijn drie koren kwalitatief het beste ensemble was. Withag antwoordde wijselijk en ging niet in detail op deze vraag in, maar liet zich wel ontvallen "ik weet wel welk koor de mooiste koorklank heeft, dat is Vaals". Tja, wat is er toch met het timbre c.q. kleur van de stem van de Vaalsenaar. Ligt het aan het gesproken dialect, de ligging van Vaals midden tussen drie landstalen, of zijn er mogelijk nog andere verklaringen? Eventuele wetenschappelijke argumenten (als die bestaan) laten we gaarne aan deskundigen over. Vaals kan zich gelukkig prijzen met een keur aan professionele en amateurzangers c.q. solisten.

Zo ook KMK Cecilia 1837 Vaals dat een aantal uitstekende solisten binnen zijn gelederen heeft gehad en op dit moment nog heeft. Gaarne refereren wij aan een bestuursvergadering:

Vorstandssitzung vom 14/5 '1932.

... Ferner Rücksprache zu nehmen mit dem Dirigenten einige Mitglieder heranzubilden für Solos in Messen oder Chören wo solches erforderlich ist.

Stemmen van Neerlands Top

Caspar Bröcheler†, koorlid en solist wist de weg te vinden naar de opera. Caspar kreeg een vaste aanstelling aan de opera van Bremen en excelleerde o.a. in de opera "Der Fliegende Holländer" met uitvoeringen in Bremen en Hamburg. In Duitsland ontving hij de eretitel van "Kammersänger".

Leo Ketelaars† was eveneens koorlid en koorsolist voordat hij een opleiding als concertzanger volgde en in Nederland en in het buitenland bekendheid verwierf als bas/bariton. Zeer bekend zijn de internationale uitvoeringen van de Matthäus Passion samen met zijn vriend en collega de tenor Tom Brand

uit Wijre. Ook was hij oprichter en muzikale leider van "Het Zingende Zuiden" een koor en operette gezelschap uit Vaals. Hij vervolgde zijn muzikale pad als docent/ zangpedagoog en dirigent. Leo Ketelaars dirigeerde Cecilia van 1964 tot 1966. Leo Ketelaars was de leermeester van veel Limburgse zangers die door zijn vakmanschap excellente beroepszangers zijn geworden.

Voor bijzondere verdiensten werd hij tot eredirigent benoemd van KMK Cecilia Vaals.

Rud Bröcheler† vader van John zong als 2e tenor. Hij was zeer geëngageerd bij Cecilia en vaste solist tijdens profane en sacrale concerten. Bekend is het "Panis Angelicus" tijdens huwelijksmissen en de solo in het "In Ordinatione Presbyteri" een compositie van Mathias Prange. Rud was ook actief in "Het Zingende Zuiden" en de Zuid Nederlandse Opera. Bij uitstek de vertolker van de Vaalser liederen zoals o.a. "Mieng Heemetschad" een compositie van Leo Ketelaars en tekst van Johan Kunkels.

De sublieme interpretatie van "Wied es de windj" op de LP/CD "Limburg, mijn heerlijk land" door Rud Bröchler wordt nog steeds veel gevraagd door radioluisteraars van de radiozenders ROZ, tegenwoordig radio L1.

Rud Bröcheler een trouw koorlid en briljant solist.

John Bröcheler de beroemdste Ceciliaan met een indrukwekkende carrière werd lid van het koor in 1961. Zijn eerste optreden op 17-jarige leeftijd als solist bij het koor was in de legende "Die Zwölf Räuber" een solo die zijn vader Rud Bröcheler herhaaldelijk vertolkte. Als bariton wist John op overtuigende wijze menig wereldpodium te betreden. Bekend is ook de film "Wied es de Windj" een filmportret over John en de biografie "Levenslang zingen". Opera "Der Ring des Nibelungen" van Richard Wagner, waarin John de hoofdrol vertolkte werd uitgeroepen tot de beste operaproductie in de geschiedenis van De Nationale Opera Amsterdam. Overweldigende belangstelling was er voor het prestigieuze Clermoretti concert met als decor het plein voor het gemeentehuis Vaals, het historische Von Clermontplein. John soliceerde dit jaar nog in de jubilarissen Mis samen met het koor in het "Hallelujah" een compositie van oud dirigent M.Prange †.

Jozef Hermans, werkzaam als OVS'er in de Limburgse mijnen voordat hij als tenor in het beroepskoor van het Stadtheater Aachen werd geselecteerd. Het bleef niet bij kooroptredens het waren ook solo's in verschillende opera's. Binnen Cecilia is Jozef reeds 50 jaar actief en heeft hij talloze solo's in meerstemmige Missen en concerten gezongen en een bijzondere muzikale plek verworven in de St.Pauluskerk te Vaals. In de regio is hij een zeer gevraagde solist voor huwelijksmissen en begrafenissen. Tevens ook nog steeds actief in het mannenkoor CCK '74 Lemiers.

Frans Griesenbrock† kunstenaar in het dagelijkse leven en fervent koorzanger en tenor solist in het koor. Met name in de meerstemmige Mis van Don Lorenzo Perosi heeft hij op fijnzinnige wijze tientallen keren de tenor solo gezongen. Tevens in duetten samen met Rud Bröcheler was Frans een uitstekende Cecilia-representant. Frans Griesenbrock een zeer aimabel mens heeft tot op zeer hoge leeftijd zijn Cecilia gediend.

Hans Jussen† zong regelmatig als bariton het "Benedictus" in de Messe in G-Dur van Franz Schubert maar ook in meerdere negro spirituals soliceerde hij. Hans dirigeerde de Gregoriaans groep binnen Cecilia en was tevens dirigent van het Jeugdkoor Vaals.

Ferdinand Frings† een rasechte bas zong vele jaren in het koor voordat hij zich op het professionele muzikale vlak ging bekwaamen. Fer runde met zijn echtgenote een kruidenierswinkel aan het Von Clermontplein te Vaals. Tijdens zijn winkeliersperiode volgde hij eveneens een opleiding solozang aan het conservatorium te Maastricht. Nadat hij stopte met zijn kruidenierszaak werd hij muziekdocent aan de "Städtische Realschule Patternhof" - Stadt Eschweiler, Duitsland. Buiten zijn vele optredens als bassolist legde hij zich toe op het dirigentschap. Fer, John Brocheler en Jozef Hermans vormden in hun jonge jaren een

vocalisten trio en luisterden kerkelijke plechtigheden op. Fer werd dirigent van het Gulpens Mannenkoor St. Cecilia, Marienchor Eupen, Männerchor Rheinbraun Duitsland en het gemengd koor St. Jozef Vaals en was voordien vice dirigent en bestuurslid bij Cecilia.

In zijn periode als zanger binnen Cecilia blijft ons vooral zijn prachtige vertolking van het kerstlied "Transeamus usque Bethlehem" zeer bij. In de "Missa Salve Regina Pacis" van Heinrich Huber vertolkte hij op voortreffelijke wijze de solopartij in het "Agnus Dei". Verrassend zijn zeker de mooie koorbewerkingen en arrangementen van zijn hand zoals de bewerking van Dmytro Bortnjansky's "Dostojno Jesu", "Tebe Pojem" en het lied "Suliko" van componist Wolf Diede. Een zeer innemend arrangement is het Chileens kerstlied "Senora Dona Maria".

Deze bewerkingen en composities prijken op het repertoire van vele Limburgse koren en betekenen een mooie erkenning voor Fer.

Ferdinand een uitstekend musicus en gedreven zanger die na zijn professionele carrière terugkeerde naar zijn Cecilianest en plaats nam tussen zijn oude vrienden aan de 2e basstem.

Peter Schillings op en top koorzanger neemt reeds jaren een bijzondere plek binnen Cecilia in. Als bariton solist is hij niet meer weg te denken bij Cecilia en in Vaals. Op veler verzoek is hij regelmatig vertolker van de Vaalser volksliederen zoals o.a. "Jeniss die Le-ave", "de Bank" etc. De toehoorders

aanwezig bij kerstconcerten van Cecilia belonen Peter als solist in het "Cantique de Noël" (Minuit Chretien) steeds met een gul applaus. Organisatorisch kon het weleens gebeuren dat men een steek had laten vallen en vergeten was Peter tijdig te informeren omtrent het zingen van een solo, een seintje ter plekke was voldoende en stond Peter Schillings zijn mannetje. Ongetwijfeld zal Peter ook in de toekomst regelmatig voor het Cecilia-voetlicht treden.

Marcel Wolff is een van onze jongere solisten die bij het ontstaan van de groep "Tsiel" (een ensemble uit het koor oftewel het kleinere broertje van het koor) de mogelijkheid werd geboden solo's voor zijn rekening te nemen. Marcel doet het met verve met de toepasselijke mimiek en veel enthousiasme.

De Vaalsenaren **Willem Laakman** (Liedertafel Vaals) en **Paul Bindels†** (gemengd koor St. Jozef Vaals) beiden bas/bariton hebben eveneens een beroepsmatige en succesvolle zangcarrière op hun naam staan. Willem en Paul verleenden in het verleden als gastsolisten medewerking aan concerten van Cecilia. Paul Bindels was enkele jaren repetitor bij KMK Cecilia.

Een erfenis uit 1837 180 jaar 'Cecilia'

Begin 19e eeuw was het niet vreemd dat notariële erfenissen en verdelingen per legaat bestonden uit een huis met erf, een perceel bouwland van 21 roeden en 60 ellen, een hooischuur of zelfs het beste paard. Er zullen ongetwijfeld ook zulke erfenissen binnen Vaalser families plaatsgevonden hebben. Een bijzondere nalatenschap voor Vaals is het mannenkoor opgericht in 1837. Dat in Vaals het verenigingsleven reeds in de vroege 19e eeuw zijn oorsprong vond zal ook met het welzijn van de inwoners te maken hebben gehad. De enorme economische impuls door de industrialisatie van de stad Aken begin 19 de eeuw was beslist cruciaal. De steenkoolwinning, de laken- en naaldenfabrieken in de regio Aken, zoals ook de lakenfabrieken van August Binterim in Vaals, hebben zeker een positieve invloed gehad op het welzijn van de Vaalsenaar. Vele dorpsgenoten (Vaals telde circa 3 duizend inwoners) zullen emplot gevonden hebben in deze indus-

triële sector maar ook werkzaam zijn geweest als dagloner. Na een harde en lange werkweek werd vermoedelijk vertier gezocht in het dorpscafé waar gezelligheid en samenzang hoogtij vierden en leidde tot de oprichting van het mannenkoor. Prachtig dat deze erfenis uit 1837 ook in 2017 nog levendig is. Erkentelijkheid en bewondering is op zijn plaats voor de tientallen dirigenten, bestuursleden en leden die door hun energie, motivatie, plichtsbef en verenigingsdiscipline dit bolwerk "KMK Cecilia" wisten te continueren.

Richtlijnen vastgelegd in statuten waren bewuste handreikingen omtrent doel van de vereniging en huishoudelijke spelregels. Bij de oprichting in 1837 zullen beslist afspraken gemaakt zijn over de ambitie van het koor en de organisatorische richtlijnen. De eerste handgeschreven statuten zijn gedateerd op 7 november 1853.

Statuten des Vaelser Gesang Vereins

Da keine Gesellschaft ohne Gesetze bestehen kann, so haben die unterschriebenen Mitglieder des Vereins sich verpflichtet, folgende Statuten als Richtschnur anzunehmen, durch deren pünktliche Befolgung sie alle Zwietracht und Uneinigkeit zu vermeiden suchen.

Artikel 1

Erste und wesentlichste Pflicht eines jeden aktiven Mitgliedes ist der regelmäßige und pünktliche Besuch der wöchentlichen Ver-

sammlungen von Beginn bis zum Schluß, weil dieses die Grundbedingung des Bestehens, des Fortschreitens und der Vervollkommnung hinsichtlich der Leistungen der Gesellschaft erfordert.

Deze statuten bestonden uit 15 artikelen en werden bekrachtigd door ondertekening van 55 koorleden.

In 1931 werd de beslissing genomen deze oude statuten te vernieuwen. De nieuwe statuten eveneens Duitstalig ook wel "Mitgliedsbuch" genoemd, werden door drukkerij Bröcheler-Thoma voor fl.16,- in een boekje samengevat en gedrukt. In 1945 volgde de vertaling van het Duitstalige "Mitgliedsbuch" in het Nederlands door de leden Willem Larik en Alphons Hick (beiden oud-voorzitters).

De statuten uit 1945 werden in 1979 herschreven en notariël vastgelegd, tevens bij de Kamer van Koophandel te Maastricht ingeschreven en zijn tot op heden de leidraad van de vereniging.

Verenigingsvlag

Na de oprichting en het op papier vastleggen van statuten kon uiteraard een verenigingsvlag niet ontbreken. Trots hebben generaties pal achter hun verenigingsvaandel gestaan en in optochten en processies gelopen in goede en minder florissante tijden. Het was niet ongebruikelijk dat een vaandeldrager van buiten de vereniging zich aandienende om de verenigingsvlag te dragen vergezeld van twee secondanten uit het koor. Het is niet meer te achterhalen wie de eerste vaandeldrager in de geschiedenis van het koor is geweest.

Het eerste vaandel dateert uit het jaar 1863 en werd in Aken vervaardigd, gevolgd in 1885 door een tweede vlag. Het derde vaandel van het koor uit 1929 (met een totale staat van dienst van 80 jaar) werd tussentijds gerestaureerd door de Eerwaarde Zusters Clarissen in Mechelen. De traditionele verenigingsvlaggen waren vaak door hun degelijkheid enorm zwaar, het was geen sinecure door onstuimig weer met de vlag hoogverheven in gedegen tempo door de straten van Vaals te marcheren. Tegenwoordig is Marcel Wolff onze vaandrig die de 4e vlag in de historie van het koor statig weet te dragen. Deze nieuwe vlag is een ontwerp van graficus en bestuurslid Jo Ernes en werd in 2009 door pastoor G. Broekhoven geze-

Huidig verenigingsvaandel met inzegening in 2009

Muzikale leider

Zoals in iedere muziekvereniging neemt de muzikale leider de eminentste plaats in naast de voorzitter. Cecilia's eerste dirigent was de heer G.H.Beckers (1837-1870), Emmanuël Pleijers is sinds 2005 de actieve zestiende kundige muzikale leider.

Emmanuël Pleijers

De voorzitter

Het huidige woord manager is van toepassing op de voorzitters die een niet te onderschatten taak vervullen en de verbinders zijn tussen dirigent en bestuur en de informatie vanuit het bestuur met de leden delen.

G. H. Beckers

John Schwanen

De voorzitter moet een enorme drive en verenigingsliefde bezitten om in verschillende situaties de juiste beslissing te nemen in het belang van de club. De eerste voorzitter van het koor was de heer G.H. Beckers, inderdaad tevens voornoemde dirigent die een dubbele functie bekleedde. John Schwanen is sedert 2009 onze voorzitter,

zeer gedreven en paraat voor zijn Cecilia. John heeft 18 voorgangers gehad. Extra aandacht verdiend oud-voorzitter Jean (Sjeng) Thijssen (in dit Lutherjaar) voor zijn tomeloze inzet voor het behoud van de Lutherse kerk te Vaals, tegenwoordig dienstdoende als cultureel centrum "De Kopermolen". Sjeng heeft het verval en de verpaupering van deze kerk weten te stoppen. Door zijn persoonlijke inzet en initiatieven is dit monumentale gebouw in het centrum van Vaals bewaard gebleven. Samen met zijn vriend Leo Ketelaars die er een culturele invulling aan gaf door concerten te organiseren kan de gehele gemeenschap Vaals tot op heden van dit bijzonder gebouw gebruik maken. Chapeau "Sjeng Thijssen". De betrokkenheid van zeer gemotiveerde vrijwilligers houdt het initiatief van Sjeng Thijssen op dit moment in stand.

Interessante gegevens op basis van archief documenten.

In de historie van het koor blijken in de 19 de en 20 ste eeuw onderstaande agendapunten belangrijke vergaderthema's.

- 1) Als een rode draad door de bestuursvergaderingen loopt de zorg voor en is er een waakzame blik op het repetitiebezoek van de leden.
- 2) Het veelvuldig samenwerken met gemeentelijke en regionale koren en harmonieën.
- 3) De zeer frequente optredens van het koor in de parochie kerk maar ook aubades bij plaatselijke jubilea en verenigingsfestiviteiten tevens het uitvoeren van toneelstukken.
- 4) De deelname aan zangconcoursen.
- 5) Het organiseren van dagtrips.

Concertagenda

Betreffende de concertagenda en vele aanvragen voor muzikale optredens, blijkt dat begin 20 ste eeuw het niet ongebruikelijk was in plaats van het gehele koor, een dubbel kwartet af te vaardigen. Een organisatorische flexibiliteit die tevens aangeeft dat de zangers over een gedegen solfège kennis en zangkwaliteit moesten beschikken.

Ledenvergadering

Het jaar 1911 was een zwarte bladzijde in de geschiedenis van Cecilia door de afscheiding van 18 leden die besloten tot het oprichten van een nieuw mannenkoor in Vaals de "MGV Liedertafel Vaals". Pastoor Jozef Franck riep tijdens een ingelaste ledenvergadering de over gebleven zangers op, trouw te blijven aan hun koor. Op 16 november 1919 kreeg toenmalige voorzitter Jos. Lennartz de opdracht om de "Liedertafel" te bewegen tot een fusie. Dit bleek een "mission impossible" te zijn. Later werd de verstandhouding beter en leidde dit tot een gezonde rivaliteit en werden gezamenlijke concerten georganiseerd. Een markante dirigent van de "Liedertafel" was Harrie Thissen.

In 1937 tijdens het honderdjarige jubileum werd een regenverzekering afgesloten tegen weersinvloeden bij openluchtconcerten en festiviteiten (kiosk optreden etc.) met poliskosten van Fl. 50,- en een uitkeringsbedrag ad Fl. 200,-.

In de donkere en magere jaren in de eerste helft van de 20 ste eeuw werden bij hoge uitzondering leden tijdens werkloosheid vrijgesteld van contributie en ontvingen zangers die hun militaire dienst vervulden een kerstpakket ad Fl. 3,-.

Vorstandsitzung juli 1940.

Da wegen der Verdunkelung es nicht möglich ist die Probe Montagsabends zu halten sollte die erste Probe am Sonntag den 28 juli 1940 stattfinden. Die sollte dann im Kirchenblatt bekannt gemacht werden. Die Probe Montags sollen hauptsächlich wegen Flieger alarm nicht gehalten werden und auch dann die meisten Mitglieder nicht zu gegen sein könnten.

17 December 1941 was de laatste bestuursvergadering vanwege WO II. Het is niet onwaarschijnlijk dat er tussentijds geheime kooractiviteiten waren. Na de bevrijding vond op 19 april 1945 de eerste bestuursvergadering plaats.

Op 19 augustus 1950 werd het 112 ½ jarig bestaan gevierd, eigenlijk een vreemd jubileum, mogelijk gekozen om na de beroerde oorlogstijd het muzikale peil te tonen in verbinding met feestvieren.

Een constatering binnen elke vereniging is wel dat vaak complete families een behoorlijk aandeel in het ledenbestand hadden.

Bij de oprichting van Cecilia blijkt dat de families Beckers en later de familie Speth prominent aanwezig waren. De familie Meesters had halverwege het jaar 1900 een grote inbreng in de bezetting van het koor er waren gelijktijdig vijf gebroeders lid te weten Joseph, Peter, Johan, Alois en Gerard, zij waren "meesters" in het zingen. Joseph Bröcheler wees zijn drie zonen Hans, Casper en Rud de weg naar Cecilia. Tot op heden zijn nog nazaten actieve leden van het koor.

Foto bij het 70 jarig bestaansfeest in 1907

Blijken van waardering

KMK Cecilia ontving in 1962 de oorkonde behorende bij het predicaat "Koninklijk" uit handen van toenmalig gouverneur Frans Houben.

Burgemeester Reg van Loo overhandigde de Cultuurprijs der Gemeente Vaals in 2012.

Luchtig en vernieuwend

Binnen het koor werd in 2016 een ensemble gevormd onder de naam "Tsiel" met als doel het jongere publiek te bereiken met een lichter en modern repertoire.

Na 180 jaar

Het jaar 2017 is wéér een mijlpaal in de historie van het Koninklijk Mannenkoor Cecilia 1837 Vaals. Bescheiden maar niet onopgemerkt is dit bijzonder verenigingsjaar verlopen.

Op 26 maart werd samen met het CCK '74 koor Lemiers de Deutsche Messe van Franz Schubert uitgevoerd in de St. Pauluskerk te Vaals. Vervolgens de jubilarissenviering op 28 mei met de uitvoering van de meerstemmige Mis van componist F. Assenmacher met medewerking van bariton John Bröcheler.

Op 28 oktober was de uitverkochte stadsschouwburg "de Dommijnen" in Sittard het podium voor het belcanto concert "Il Viaggio" in samenwerking met het dames en mannenkoor "Vocaal Totaal". Samen met de Kon. Harmonie St. Cecilia 1836 vond op 19 november de viering van onze patrones de heilige "Cecilia" plaats in de St. Pauluskerk. In de adventstijd volgden twee kerstconcerten één in Maastricht op 9 december samen met het Koninklijk Sint Caeciliakoor uit Heer-Maastricht en één op 17 december in Vaals met als gasten sopraan Amy Schillings en het orkest "Salon Rouge". Om het populair te zeggen "de Cecilia mannen moesten serieus aan de bak" maar kunnen nu reeds met voldoening op een succesvol jaar terugkijken.

Het jaar 1837 blijkt ontegenzeggelijk voor Vaals een bijzonder jaar te zijn.

In het kader van het jubileumjaar 2017 hebben de volgende uitvoeringen en concerten plaatsgevonden:

26 maart 2017 St. Pauluskerk Vaals 11.15 uur:
Uitvoering Deutsche Messe van Franz Schubert
I.s.m. het Mannenkoor CCK '74 Lemiers.

28 mei 2017 St. Pauluskerk Vaals 11.15 uur:
Jubilarissenviering
het koor zingt de Mis van F. Assenmacher met medewerking van solisten.

28 oktober 2017
Schouwburg "de Domein" Sittard
Belcanto concert "Il Viaggio"
in samenwerking met het ensemble Vocaal Totaal.

19 november 2017 St. Pauluskerk Vaals 11.15 uur:
Patroonsfeest in samenwerking met
de Koninklijke Harmonie St. Cecilia 1836 Vaals.

9 december 2017
Kerstconcert St. Janskerk Maastricht
in samenwerking met het
Koninklijk Sint Caeciliakoor Heer-Maastricht.

16 december 2017
Kerstconcert in de St. Pauluskerk Vaals

Koninklijk Mannenkoor Cecilia 1837 Vaals
Secretariaat:
secretariaat@kmkcecilia1837.nl